

Warszawa, 2 kwietnia 2020 r.

**MINISTERSTWO
RODZINY, PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

SEKRETARZ STANU
PEŁNOMOCNIK RZĄDU
DO SPRAW EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ

Iwona Michałek

**Pani
Mirosława Widurek
Przewodnicząca Zespołu do spraw
Partycypacji Społecznej
Osób Starszych RDPP**

odpowiadając na Pani pismo z dnia 24 marca br. w sprawie organizacji pozarządowych udzielających wsparcia osobom będącym w kryzysie bezdomności oraz ich trudnej sytuacji w czasie panującej epidemii, proszę o przyjęcie następujących informacji.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa osobom w kryzysie bezdomności, a także świadomość szczególnej sytuacji, w jakiej obecnie funkcjonuje system wsparcia osób bezdomnych, w dniu 14 marca br. wydało wytyczne, które zostały przekazane do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) w celu przesłania do wojewodów, dotyczące podjęcia działań w tym zakresie, we współpracy z poszczególnymi służbami.

Jednocześnie – w celu przekazania właściwym podmiotom do wiadomości i stosowania – do niniejszych wytycznych dołączone zostały następujące dokumenty opracowane w resorcie:

- *Instrukcja dotycząca wsparcia osób w kryzysie bezdomności w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2;*
- *Procedura dla podmiotów prowadzących placówki udzielające wsparcia osobom bezdomnym;*
- *Instrukcja pomocy żywnościowej dla osób potrzebujących objętych kwarantanną.*

Dodatkowo, pismem z dnia 20 marca br., za pośrednictwem MSWiA, wojewodowie otrzymali szereg rekomendacji dotyczących udzielania wsparcia w zakresie żywności dla poszczególnych grup beneficjentów w ramach różnych instrumentów, z prośbą o przekazanie wójtom, burmistrzom i prezydentom miast. Rekomendacje te odnosiły się również do pomocy

żywnościowej dla osób bezdomnych – głównie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Z kolei, pismem z dnia 26 marca br., które także zostało przekazane do MSWiA, wojewodowie zostali zobligowani do przekazania organom samorządów gmin i powiatów, rekomendacji w zakresie szczególnego nadzoru samorządów nad osobami bezdomnymi, które dotyczą m.in. sposobu zabezpieczenia schronienia dla osób bezdomnych w przestrzeni publicznej, a także organizacji miejsc kwarantanny zbiorowej dla osób z zaleceniem jej odbycia, w tym dla osób bezdomnych.

Należy w tym miejscu podkreślić, że za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w placówkach udzielających schronienia osobom bezdomnym, podobnie jak w innych miejscach pracy, odpowiedzialność ponosi pracodawca. Jednak w odniesieniu do placówek, prowadzonych przez podmioty niepubliczne i udzielających schronienia osobom bezdomnym, które działają na podstawie umów z samorządami i w oparciu o środki publiczne, samorząd również powinien włączyć się w organizację właściwego i bezpiecznego funkcjonowania placówki. Wynika to zarówno z obowiązków ustawowych w zakresie udzielenia wsparcia odpowiedniego do okoliczności, jak i zobowiązań obu stron do prawidłowej realizacji umowy – również w tak szczególnych okolicznościach.

Warto zaznaczyć, że w odpowiedzi na napływające sygnały o konieczności udzielenia wsparcia w zabezpieczeniu środków ochrony osobistej w placówkach pomocy społecznej, w związku z rozpowszechnianiem się koronawirusa COVID-19, w dniu 19 marca br. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wystosowało pismo do wydziałów polityki społecznej urzędów wojewódzkich, z prośbą o przekazanie zapotrzebowania na ww. środki, m.in. również w placówkach udzielających tymczasowego schronienia osobom bezdomnym. Do walki z koronawirusem COVID-19 włączyła się Fundacja KGHM Polska Miedź oferując duże zasoby płynu do dezynfekcji. W związku z powyższym, za pośrednictwem urzędów wojewódzkich, do wszystkich jednostek, które złożyły zapotrzebowanie na środki ochrony osobistej, zostanie on dostarczony w jak najszybszym czasie. Na pozostałe środki ochrony osobistej zostało zgłoszone zapotrzebowanie do rezerw materiałowych.

Jednocześnie informuję, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odpowiedzialne jest za wdrażanie programów kierowanych m.in. do osób bezdomnych. Takim programem jest: „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”, którego celem jest inspirowanie i wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności, inspirowanie do wdrażania nowych metod pracy z osobami bezdomnymi oraz programów aktywizacji społecznej i zawodowej tych osób. Program ma charakter uzupełniający wobec ustawowych obowiązków samorządów gmin w zakresie przeciwdziałania bezdomności, a także charakter wspierający działalność podmiotów uprawnionych, funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Na realizację konkursu w ramach tego programu przeznaczona jest kwota 5,5 mln zł.

Termin na składnia ofert w bieżącej edycji konkursu upłynął, a także zakończył się etap oceny formalnej i merytorycznej ofert. W związku z obecną sytuacją i problemami, z którymi borykają się organizacje zajmujące się pomocą osobom bezdomnym Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rozważy zwiększenie alokacji środków na ww. program, a także możliwość ogłoszenia dodatkowego naboru wniosków.

Uprzejmie informuję także, iż osoby w kryzysie bezdomności stanowią liczną grupę beneficjentów pomocy żywnościowej z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), a zasady kwalifikowania tych osób do pomocy z Programu uregulowane są w Wytycznych Instytucji Zarządzającej. Mając na uwadze zmianę warunków w jakich znalazły się osoby bezdomne, MRPiPS – jako IZ PO PŻ – dokonało aktualizacji Wytycznych na Podprogram 2019, które zostały zatwierdzone w dniach 17 i 23 marca 2020 r. Zmiany umożliwiły wnioskowanie w imieniu osób bezdomnych do pomocy żywnościowej w ramach Programu przedstawicieli i pracowników placówek, w których przebywają osoby bezdomne, np. schronisk, noclegowni, hospicjów, nienależących do sieci organizacji uczestniczących w realizacji PO PŻ. Inną ważną zmianą dotyczą osób bezdomnych jest dopuszczenie zwiększenia ilości wydawanych osobom bezdomnym artykułów spożywczych, w przypadku, gdy dana organizacja posiada takie możliwości, a jadalnia zawiesiła działalność.

Natomiast należy zwrócić uwagę na fakt, iż dystrybucja żywności finansowanej z PO PŻ nie jest jedynym rodzajem działalności, w jaką zaangażowane są organizacje partnerskie. Banki Żywności, Caritas Polska, Polski Komitet Pomocy Społecznej i Polski Czerwony Krzyż – w ramach swojej działalności statutowej – prowadzą dystrybucję żywności pochodzącej ze zbiorów i darowizn, także w ramach współpracy ze sprzedawcami żywności (hipermarkety, hurtownie). Część organizacji (w szczególności Caritas i PKPS) prowadzących dotychczas punkty wydawania bezpłatnych posiłków (np. jadalnie, punkty wydawania żywności) dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, których działalność w związku z obowiązującymi zaleceniami została znacząco ograniczona, obecnie dostarcza żywność do placówek udzielających tymczasowego schronienia.

Dodatkowo pragnę nadmienić, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wdraża także szereg innych programów skierowanych bezpośrednio lub pośrednio do organizacji pozarządowych. Środki na realizację projektów w ramach tych programów przekazywane są w formie dotacji. Projekty są realizowane przez organizacje pozarządowe w sferach zadań publicznych wskazanych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Najczęściej stosowanym trybem dystrybucji środków finansowych są otwarte konkursy ofert.

Jednym z takich programów jest Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS), w ramach którego uprawnione podmioty mają możliwość ubiegania się o dotacje przeznaczone na realizację projektów mogących polegać np. na działaniach na rzecz osób starszych zmagających się z problemem bezdomności. Nabór ofert w ramach edycji 2020 Programu ASOS zakończył się 31 stycznia 2020 r. Budżet tegorocznej edycji, podobnie jak w latach poprzednich wyniósł 40 mln zł. Obecnie trwają prace nad nowym programem na lata 2021-2027. Będzie on miał nadal na celu aktywizację i integrację osób starszych oraz będzie skierowany do organizacji pozarządowych.

SEKRETARZ STANU
Iwona Michalek
Iwona Michalek